

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/111/2015.

Iktatószám: Vj/111-44/2015.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a V. L. ügyvezető által képviselt GEO-SIVO Építőipari, Környezetvédelmi Tervező és Kivitelező Kft. (1112 Budapest, Töhötöm u. 27.) eljárás alá vonttal szemben kiszabott eljárási bírság tárgyában Vj/111-32/2015. számon iktatott, az Versenytanácshoz 2016. március 7-én felterjesztett fellebbezése tárgyában – tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a vizsgálók Vj/111-32/2015. számú eljárási bírságot kiszabó végzését akként változtatja meg, hogy

- törli a végzés indokolásának azon részeit, amelyek arra utalnak, hogy a kérelmező magatartása az eljárás elhúzását eredményezte,
- a végzés indokolását a következőkkel egészíti ki:

„A GEO-SIVO Kft. 2013. és 2014. évre vonatkozó beszámolója alapján megállapítható, hogy a társaság 2013. évi nettó árbevétele 28.296.000,- Ft, míg 2014. évi nettó árbevétele 54.234.000,- Ft volt, 2013-ban a mérleg szerinti eredménye 944.000,- Ft volt, míg a 2014. évben mérleg szerinti eredménye 18.000,- Ft volt. A 2015. május 10-én kelt jegyzőkönyv szerint 2014. évi mérlegbeszámoló elfogadása mellett 5.900.000,- Ft osztalék került kifizetésre. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy a GEO-SIVO Kft. mindkét évben nyereséges volt és kérelmező pénzügyi helyzete a 2013-as évhez képest 2014-ben számottevően nem romlott. E tények kérelmező vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai körében akként kerül figyelembevételre, hogy a GEO-SIVO Kft. számára egy nagyobb összegű eljárási bírság kifizetése nem jelent aránytalan nehézséget.”

Egyebekben az eljáró versenytanács a vizsgálók eljárási bírságot kiszabó Vj/111-32/2015. számú végzését helybenhagyja.

E végzés felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított nyolc napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemben lehet kérni. A kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Indokolás

I. TÉNYÁLLÁS

I. A versenyfelügyeleti eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) a VIKUV Vízkutató és Fúró Zrt., az AQUAZIT Szolgáltató Kft., a DRILLINGWATER Kft. és a GEO-SIVO Építőipari, Környezetvédelmi Tervező és Kivitelező Kft. (a továbbiakban: kérelmező) eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt Vj/111-2/2015. sz. végzésével 2015. november 24-én versenyfelügyeleti eljárást indított, mivel észlelte, hogy az eljárás alá vont vállalkozások 2012-től, többek között a Jászfényszaru Város Önkormányzata, a Kengyel Községi Önkormányzat és a Veresegyház Város Önkormányzata által hévíz, illetve artézi kút fúrásával, valamint meglévő kút felújításával, hasznosításával összefüggésben kiírt közbeszerzési eljárások kapcsán az ajánlati árak és a nyertes vállalkozás személyének előzetes egyeztetésével az egyes tendereket egymás között valószínűsíthetően felosztották. E magatartással a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a (2) bekezdésének a) és d) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat.

II. Az eljárási bírság kiszabásának alapjául szolgáló tényállás

2. A GVH vizsgálói 2015. november 24-én a Tpv. 65/A. szerinti helyszíni kutatást kívántak kezdeményezni a kérelmező 1112 Budapest, Töhötöm u. 27. cím alatti székhelyén, azonban a helyszínen nem tartózkodott senki, így a vizsgálok a helyszíni kutatás lebonyolítását a kérelmező honlapján feltüntetett, 1116 Budapest, Torma u. 5. alatti telephelyén kísérelték meg. A vizsgálati cselekményről Vj/111-3/2015. számon jegyzőkönyv készült, amely tanúsága szerint a helyszínen tartózkodó Sz. O. (adminisztratív besegítő személyzet), majd a később oda érkező Sz. Cs. műszaki igazgató helyettes arról tájékoztatták a vizsgálokat, hogy nem a kérelmező alkalmazottai, munkavállalói, így nem jogosultak a versenyfelügyeleti eljárás elrendeléséről és a helyszíni kutatások engedélyezéséről szóló végzések átvételére. Ezt követően, Sz. Cs. telefonon egyeztetett a kérelmező ügyvezetőjével, V.L., aki arra utasította, hogy mivel nem jogosult a kérelmező nevében eljárni, ne vegye át a végzéseket.
3. A GVH rendelkezésére álló e-mail szerint Sz. Cs. 2015. november 24-én 17:35 perckor tárgy és kommentár nélkül megküldte V. L. részére a Vj/111-3/2015. számú jegyzőkönyvet, amely a versenyfelügyeleti eljárás tárgyát, a versenyfelügyeleti eljárás elrendelésének tényét, valamint a helyszíni kutatás lebonyolításának szándékát tartalmazza.
4. Másnap, 2015. november 25-én V. L. telefonon felhívta az ügy egyik vizsgáloját, és a telefonbeszélgetés során jelezte a GVH vizsgálatának elősegítésére irányuló szándékát. A vizsgáló kérte, hogy az ügyvezető 2015. november 26-án vigye be az általa használt laptopot a GVH épületébe, azonban az ügyvezető jelezte, hogy asztali számítógépet használ. Közölte továbbá a vizsgálokkal, hogy iratai nem a társaság telephelyén, hanem

annak székhelyén fellelhetők. Így a vizsgáló és V. L. a még aznap lefolytatott telefonbeszélgetések során egyeztettek arról, hogy 2015. november 26-án a kérelmező székhelyén a vizsgálók átvizsgálják a V. L. által használt asztali számítógépet. A telefonbeszélgetésekről feljegyzés készült, Vj/111-8/2015. iktatószámom.

5. A fenti előzmények után, 2015. november 26-án a vizsgálók a Tpvt. 65/A. § szerinti helyszíni kutatást bonyolítottak le a kérelmező székhelyén.
6. A helyszíni kutatás megkezdését megelőzően a vizsgálók közölték V. L. a versenyfelügyeleti eljárás megindításáról szóló, valamint a helyszíni kutatást engedélyező végzéseket, és tájékoztatták őt a vizsgálati cselekmény céljáról. Az eljárásindító végzés indokolásának IV. része tartalmazza a versenyfelügyeleti eljárásra irányadó szabályokat, amelyeket a kérelmező képviselője az átolvasását követően tudomásul vett. A helyszíni kutatás során a vizsgálók a Tpvt. 65. § (2) bekezdése szerinti fizikai tükörmásolatot készítettek a V. L. által használt asztali számítógép merevlemezének tartalmáról. Ezen körülmények a helyszíni kutatásról készült, VJ/111-7/2015. számú jegyzőkönyvben is rögzítésre kerültek, amelyet V. L. is aláírt, ezzel igazolva, hogy az abban szereplő tények a helyszíni kutatás során történt eljárási cselekményeknek megfelelően kerültek rögzítésre.
7. A vizsgálók a helyszíni kutatást követően átvizsgálták a V. L. által használt asztali számítógép merevlemezéről készült tükörmásolat tartalmát, forensic program alkalmazásával. A helyreállított adatok alapján a vizsgálat a 2015. december 8-án kelt, VJ/111-18/2015. iratszámú feljegyzésben is rögzített, alábbi megállapításokat tette. A vizsgált adathordozó elnevezése a versenyfelügyeleti eljárás megindításának napján „KATA-PC” volt, amelyen 2015. november 24-én Windows Vista operációs rendszer volt használatban. Még aznap, tehát 2015. november 24-én 21 óra után az adathordozó elnevezését „geosivo”-ra változtatták, és új operációs rendszert telepítettek rá. A telepítési folyamat felülírta a merevlemez tartalmát, és – esetenként visszaállíthatatlanul – törölte a rajta lévő adatállományt. A telepítés során, az új operációs rendszerben létrejött helyi levelező kliensre szinkronizálódott a levelezés. A levelezésben a vizsgált 2012-2015 közötti időszakra vonatkozóan a kérelmezőhöz köthető, 2012. és a 2013. évekből származó e-mailek egyáltalán nem szinkronizálódtak, 2014-ből pedig csupán tíz darab volt fizikailag is megjeleníthető, míg a 2015-re vonatkozóan több, mint 2000 levél került helyreállításra. A vizsgálók azt is megállapították, hogy a tükörmásolattal érintett adathordozón a korábbi operációs rendszer számos, a kérelmező gazdasági tevékenységéhez nem kapcsolódó, pszichológiai tárgyú iratot tartalmazott.
8. Ezt követően, 2016. január 12-én a vizsgálók ismét helyszíni kutatást végeztek kérelmező székhelyén. Ennek során V. L. a VJ/111-28/2015. számú jegyzőkönyvben rögzítetten előadta, hogy a korábbi helyszíni kutatás során bemutatott asztali számítógép helyett már egy másikat használ, mivel problémái voltak a korábban használt operációs rendszerrel. A helyszíni kutatás során a vizsgálók a Tpvt. 65. § (2) bekezdése alapján birtokba vették a V. L. által használt asztali számítógép merevlemezén fellelhető Outlook levelezést és a Dokumentumok mappában található dokumentumokat, a Tpvt. 65/B. § (1) bekezdése szerinti lefoglalási másolatban.
9. A 2015. november 26-án, illetve 2016. január 12-én készített elektronikus másolatok tartalmának – külön a levelezés, külön a dokumentumok – összevetése alapján a következő megállapítások tehetőek. A 2015. november 26-i másolaton, a 2012-2015. évekre vonatkozó levelezésben kb. kétezer tétel található, úgy, hogy a 2012-2014. évekre

vonatkozóan alig néhány email lelhető fel. Ezzel szemben a 2016. január 12-i másolaton kb. harmincezer tétel szerepel, amelyek közül több, mint huszonhétezer a 2012-2014. évekből származik. A két elektronikus másolaton szereplő dokumentumok számát összehasonlítva pedig látható, hogy míg a 2015. november 26-i másolaton kb. tizenháromezer tétel azonosítható, addig a 2016. január 12-i másolaton valamivel több, mint harmincezer.

10. A helyszíni kutatás jegyzőkönyve szerint V. L. a kutatás során vizsgálói kérdésre válaszolva elmondta a 2015. november 26-án fellelt asztali számítógéppel kapcsolatban, hogy nincs „Kata” (vö.: „KATA-PC”) nevű ismerőse, és hogy a számítógépen fellelt pszichológiai tárgyú iratok szomszédjától származnak, aki számítógépe karbantartását végzi.

III. A megtámadott végzés

11. A vizsgálók a fent ismertetett tényállás alapján 2016. február 18-án kelt, Vj/111-32/2015. számú végzésükben (a továbbiakban: megtámadott végzés) a kérelmezővel szemben 542.340.- Ft forint összegű eljárási bírságot szabtak ki. A megtámadott végzés indokolása szerint a 2015. november 26-i helyszíni kutatás alkalmával a kérelmező ügyvezetője, V. L. nem az általa a versenyfelügyeleti eljárás megindításának napján, illetve azt megelőzően használt tartalmú merevlemezzel ellátott számítógépet mutatott be, amelynek merevlemezen újonnan – a versenyfelügyeleti eljárás megindítása, illetve az arról történt tudomásszerzése után – telepített operációs rendszer és adattartalom szerepelt, a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányult, illetve az eljárás elhúzását eredményezte, az alábbiakra tekintettel.
12. A vizsgálók megállapították, hogy az, hogy a kérelmező ügyvezetője nem az általa a versenyfelügyeleti eljárás megindításának napján, illetve azt megelőzően ténylegesen használt tartalmú merevlemezzel ellátott számítógépet adta át a vizsgálók felhívására, illetve szándékosan azt a megtévesztő látszatot keltette, hogy a 2015. november 26-án bemutatott tartalmú adathordozót (illetve számítógépet) használja, miközben a ténylegesen használt számítógép merevlemezeinek 2015. november 24. napján elérhető, és azt megelőző tartalmát az operációs rendszer módosításával – esetenként visszaállíthatatlanul – a 2015. november 24-én 21 órakor megkezdett telepítési folyamattal megváltoztatta, a *tényállás feltárásának megghiúsítására irányuló, súlyosan felrőható magatartásként értékelendő.*
13. A vizsgálók szerint a 2015. november 26-i, illetve a 2016. január 12-i helyszíni kutatás során birtokba vett adattartalom összehasonlítása során – a jelen végzés rendelkező részének I. pontjában ismertetettek szerint – megállapítható volt, hogy a vizsgálók a 2016. január 12-i helyszíni kutatás alkalmával nagyságrendileg jóval több, a kérelmező gazdasági tevékenységével összefüggő irathoz jutottak hozzá, mint a 2015. november 26-i helyszíni kutatás alkalmával, amikor V. L. egy módosított adattartalmú merevlemezzel ellátott számítógépet tárt a vizsgálók elé. Ez utóbbi is egyértelműen bizonyítja, hogy a kérelmező ügyvezetőjének magatartása a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányult.
14. A vizsgálók megállapították, hogy az a körülmény, hogy a vizsgálók által foganatosított újabb helyszíni kutatásnak betudhatóan utóbb számos, a kérelmező gazdasági

tevékenységére vonatkozó irat a vizsgálók birtokába került, nem változtat azon, hogy V. L. magatartása a valós tényállás feltárásának megghiúsítását célozta.

15. A vizsgálók megállapították, hogy a kérelmező ügyvezetője által tanúsított magatartás az *eljárás elhúzását is eredményezte*. Jelen ügyben ez azt jelentette, hogy a vizsgálók a 2015. november 26-i helyszíni kutatás alkalmával nem tudták a V. L. által a versenyfelügyeleti eljárás megindításának napján, illetve azt megelőzően ténylegesen használt tartalmú merevlemezzel ellátott számítógépet átvizsgálni. Mivel a 2015. november 26-án készített elektronikus másolat feldolgozása és kiértékelése után egyértelművé vált, hogy nem a versenyfelügyeleti eljárás megindításának napján, 2015. november 24-én, illetve azt megelőzően használt adattartalmú merevlemezzel készült másolat, a vizsgálóknak 2016. január 12-én ismételt helyszíni kutatást kellett tartaniuk a kérelmező székhelyén, annak érdekében, hogy az újabb, előzetes értesítés nélküli helyszíni kutatás során esetlegesen hozzáférjenek a V. L. által a vizsgált időszakban használt adathordozó tartalmához.
16. Az eljárási bírság összegének meghatározásakor a vizsgálók a következőket vették figyelembe.
17. A jogellenes magatartás súlya kapcsán a vizsgálók megállapították, hogy a kérelmező által tanúsított, az eljárás bírság kiszabására okot adó magatartás olyan jogellenes magatartás, amely a valós tényállás feltárásának megghiúsítását célozta, emellett az eljárás elhúzását is eredményezte. A valós *tényállás feltárásának megghiúsítását célzó magatartás* az egyik legsúlyosabb eljárás szabálysértés, amelynek célja, hogy megakadályozza a versenyjogi jogsértések feltárását. *Az eljárás elhúzását eredményező magatartás* szintén súlyos eljárás szabálysértésnek minősül, mivel további – egyébként szükségtelen – eljárás lépések folytán késlelteti a vizsgált magatartás értékelésének alapját képező tényállás teljeskörű tisztázását. A vizsgálók a magatartás súlya körében figyelembe vették azt a körülményt is, hogy a kérelmező ügyvezetője által üzleti tevékenység végzésére használt adathordozón az eljárás lefolytatásához szükséges bizonyítékok lehetnek, tekintettel arra is, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a kérelmezőnek az ügyvezetőn kívül nincs más, az eljárásban vizsgált magatartásban résztvevő alkalmazottja.
18. A kérelmező ügyvezetője által tanúsított magatartás felróhatósága kapcsán a vizsgálók megállapították, hogy a magatartás a kötelezettnek súlyosan felróható volt. A kérelmező ügyvezetőjeként ugyanis V. L. a helyszíni kutatás során jelenlévő Sz. Cs. műszaki igazgatótól 2015. november 24-én mind telefonon, mind e-mailben értesült a versenyfelügyeleti eljárás elrendelésének tényéről, az eljárás tárgyáról, az érintett vállalkozások köréről, valamint arról, hogy a vizsgálók helyszíni kutatást kívántak végezni a kérelmező üzleti helyiségeiben. V. L. a 2015. november 26-i helyszíni kutatáskor a részére átadott végzések és a helyszínen kapott szóbeli tájékoztatás alapján szintén tudomással bírt arról, hogy az általa a versenyfelügyeleti eljárással érintett időszakban használt tartalmú merevlemezzel ellátott számítógépet kell a GVH rendelkezésére bocsátania. V. L. azonban a versenyfelügyeleti eljárás megindításáról való értesülése után – az általa használt számítógép adattartalmának módosítása által – szándékosan arra törekedett, hogy a bizonyítékokhoz a vizsgálók ne férhessenek hozzá, ami a felróhatóság legsúlyosabb fokaként értékelhető.
19. A megtámadott végzés szerint a felróhatóság súlyát mutatja az is, hogy V. L. az általa kezdeményezett 2015. november 25-i telefonbeszélgetés során kifejezte a vizsgáló felé a GVH vizsgálatának elősegítésére irányuló szándékát, miközben 2015. november 24-én már

új operációs rendszert telepítettek az általa használt számítógép merevlemezére, ami rosszhiszemű magatartásként értékelhető. Továbbá, V. L. a helyszíni kutatás során a vizsgálóknak szándékosan, célzatosan és rosszhiszeműen azt a valótlan és félrevezető információt adta, illetve azt a látszatot keltette, hogy a 2015. november 26-i helyszíni kutatás alkalmával bemutatott tartalmú merevlemezrel ellátott számítógépet használta, a versenyfelügyeleti eljárás megindítását megelőzően is.

20. A kérelmező vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai körében a vizsgálók figyelembe vették, hogy a versenyfelügyeleti eljárás tárgya annak tisztázása, hogy az eljárás alá vontak összejátszottak-e egyes közbeszerzési eljárások kapcsán. A közbeszerzési eljárás során való feltételezett összejátszás a Tpv. által védendő közérdeket különösen súlyosan érintő jogsértés. Ezért azt a tényt, hogy a kérelmező által a helyszíni kutatás kapcsán tanúsított magatartás közbeszerzési eljárások vonatkozásában célozta a valós tényállás feltárásának megghiúsítását, illetve eredményezte az eljárás elhúzását, a vizsgálók fokozott súllyal vették figyelembe a bírságmérték meghatározásakor, mivel az ilyen típusú jogsértések kapcsán különös jelentősége van annak, hogy a bírság mértéke a bírság céljával arányban álló, megfelelő elrettentő erővel bírjon.
21. A vizsgálók megállapították, hogy a kérelmező előző üzleti évben elért nettó árbevétele 54.234.000.- Ft volt, így a Tpv. 61. §-ának (4) bekezdésére tekintettel az eljárási bírság összege legfeljebb 542.340.- Ft lehetne.
22. A vizsgálók a fenti szempontokat egyenként és összességükben értékelve az eljárási bírság összegét a kiszabható bírságösszeg felső határával megegyezően, 542.340.- forintban állapították meg, tekintettel arra, hogy – a jogellenes magatartás súlya és a felróhatóság a fentiek szerint egyaránt különösen magas fokára figyelemmel – ezt az összeget tekinti arányban állónak a bírságolás céljával.

IV. A kérelmező fellebbezése

23. A fellebbezés szerint a kérelmező a megtámadott végzésben foglalt megállapításokat sem ténybeli, sem jogi szempontokból nem teszi vitássá, azonban a bírság mértéke olyan terhet jelent a kérelmező számára, amely nehezen elviselhető. A kérelmező fellebbezésében kéri az összes körülményt méltányolva a bírság elengedését vagy jelentős csökkentését.
24. A fellebbezésben kérelmező elismeri, hogy helytelen volt az eljárásmód, aminek keretében egy használaton kívüli számítógépet helyzetetett üzembe. A fellebbezés szerint a kérelmező ügyvezetője mindezt azért tette, mert olyan információ érkezett hozzá, hogy a számítógépét hosszabb ideig elvihetik, amivel számára lehetetlenné vált volna a munkájának és magánjellegű ügyeinek intézése. A fellebbezés szerint a 2015. november 26-án átvizsgált számítógépen az archív levelek azért sem voltak rajta, mert kérelmező ügyvezetője azt az információt kapta, hogy az az újonnan feltelepített Linux operációs rendszer levelezőprogramja nem támogatja az Outlook levelezési rendszer archív tárolási struktúráját, így a régi levelekhez való hozzáférés amúgy sem lehetséges. A fellebbezés szerint azonban egy operációs rendszer frissítés után az újonnan telepített számítógépre már rákerült a kérelmező ügyvezetője által használt összes dokumentum és a levelező szerveren tárolt összes levél, így az archív levelek is – így kérelmező teljes levelezése és dokumentumai – rendelkezésre állnak. A fellebbezés szerint így a vizsgálatnak további akadálya nincsen.

25. A fellebbezés szerint a kérelmező a GVH-val együtt kíván működni az eljárásban, ennek érdekében engedékenységi kérelem benyújtását tervezi. (E kérelem benyújtására 2016. február 29-én sor került.¹⁾)

V. A vizsgálók fellebbezés kapcsán kifejtett véleménye

26. A vizsgálók Vj/111-38/2015. számú feljegyzésükben kifejtették, hogy az eljárási bírságot kiszabó végzésben foglaltakat változatlanul fenntartják, álláspontjuk szerint a fellebbezés nem alapos, a Vj/111-32/2015. számú végzés módosítását vagy visszavonását nem látják indokoltnak, fenntartják az említett végzésben foglaltakat.

II. JOGI HÁTTÉR

27. A Tpv. 44. §-a szerint a versenyfelügyeleti eljárásra – az ott írt kivételekkel – a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni.
28. A Tpv. 61. § (1) bekezdése alapján eljárási bírság szabható ki azzal szemben, aki az eljárás során olyan cselekményt végez, vagy olyan magatartást tanúsít, amely az eljárás elhúzására, a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányul, vagy azt eredményezi. Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése szerint az eljárási bírság legkisebb összege vállalkozás esetén kétszázezer forint, legmagasabb összege az előző üzleti évben elért nettó árbevételének egy százaléka. Az eljárási bírság legmagasabb összegének kiszámítására megfelelően alkalmazni kell a 78. § (2) bekezdését, mely szerint a bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevétel a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni. A 61. § (5) bekezdése szerint az eljárási bírságot kiszabó végzést a kötelezett javára a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács hivatalból jogszabálysértés hiányában is módosíthatja vagy visszavonhatja.
29. A Ket. 5. §-ának (1) bekezdése szerint a közigazgatási hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője számára biztosítja, hogy jogaikról és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását. A (2) bekezdés szerint a közigazgatási hatóság a jogi képviselő nélkül eljáró ügyfelet tájékoztatja az ügyre irányadó jogszabály rendelkezéseiről, az őt megillető jogokról és az őt terhelő kötelezettségekről, illetve a kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeiről, továbbá a természetes személy ügyfél részére a jogi segítségnyújtás igénybevételének feltételeiről.
30. A Ket. 6. §-ának (1) bekezdése értelmében az eljárás alá vont köteles jóhiszeműen eljárni. A Ket. 6. §-ának (2) bekezdése szerint az ügyfél magatartása nem irányulhat a hatóság megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére. Az ügyfél jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell, a rosszhiszeműség bizonyítása a hatóságot terheli.
31. A Ket. 50. §-ának (1) bekezdése értelmében a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok,

¹ Vj/111-35/2015.

hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le. A Ket. 50. §-ának (5) bekezdése értelmében a hatóság szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt. Ugyanezen § (6) bekezdése szerint a hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

32. A Ket. 61. §-ának (4) bekezdése alapján az eljárási bírság kiszabásánál a hatóság a jogellenes magatartás súlyát, a felróhatóság mértékét, az érintett vagyoni helyzetét és jövedelmi viszonyait, az eljárási bírságnak ugyanabban az eljárásban történő ismételt kiszabása esetén az előző bírságolások számát és mértékét veszi figyelembe.
33. A Ket. 98. §-a (3) bekezdésének g) pontja szerint az eljárási bírságot kiszabó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. A Ket. 101. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.
34. A Ket. 104. §-ának (3) bekezdése értelmében a másodfokú döntést hozó hatóság a sérelmezett döntést, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja; ennek során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz.
35. A Ket. 105. § (1) bekezdése szerint a másodfokú döntést hozó hatóság a döntést helyben hagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti. Jogszabályban meghatározott esetben a másodfokú döntést hozó hatóság a mérlegelési jogkörben hozott első fokú döntésben meghatározott kötelezettségnél súlyosabb kötelezettséget nem állapíthat meg. Az erre irányuló fellebbezés hiányában is a másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezési eljárásban a teljesítésre új határidőt állapíthat meg, ha ez a fellebbezési eljárás miatt indokolt. A (7) bekezdés szerint a másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezés elbírálása érdekében megküldött iratokat az (1)-(3) bekezdés szerinti döntés meghozatalát követően visszaküldi a döntéssel együtt az első fokú döntést hozó hatósághoz, amely intézkedik a döntés kézbesítése iránt.
36. A Tpvt. 82. § (1) bekezdése szerint a vizsgálónak, illetve az eljáró versenytanácsnak a versenyfelügyeleti eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a Ket. vagy Tpvt. törvény megengedi. Ezen törvényhely (2) bekezdése szerint a vizsgáló külön jogorvoslattal megtámadható végzésével szembeni jogorvoslatra a fellebbezés szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a fellebbezést az eljáró versenytanács bírálja el. Az eljáró versenytanács végzésével szemben fellebbezésnek nincs helye, annak bírósági felülvizsgálata kérhető. Ugyanezen § (4) bekezdése szerint a vizsgáló végzésével szembeni fellebbezést az eljáró versenytanács tárgyaláson kívül bírálja el. Az eljáró versenytanács döntését harminc napon belül kell meghozni, és gondoskodni annak közléséről; ezt a határidőt indokolt esetben a Versenytanács elnöke annak letelte előtt egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja.

III. JOGI ÉRTÉKELÉS

37. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a fellebbezést az annak előterjesztésére nyitva álló határidő alatt, az arra jogosult nyújtotta be tekintettel arra, hogy a megtámadott végzést kérelmező ügyvezetője a térítvevény tanúsága szerint 2016. február 23-án vette

kézhez, fellebbezését pedig 2016. február 29-én személyesen nyújtotta be. Kérelmező a fellebbezési illetéket lerőta.

38. Az eljáró versenytanács előjáróban megjegyzi, hogy a Ket. 104. §-ának (3) bekezdése szerint a fellebbezési eljárás során a fellebbezésben foglaltakhoz nincs kötve, a megtámadott végzést az előadottaktól függetlenül is megvizsgálja.

Az eljárási bírság jogalapja

39. Egy közigazgatási hatósági eljárásban (mint amilyen a versenyfelügyeleti eljárás is) a valós tényállás feltárása nemcsak elsődleges fontosságú az eljárás eredményessége szempontjából, hanem a Ket. 50. §-ának (1) és (6) bekezdései szerint törvényi kötelezettség is, ami ráadásul a hatóságot, jelen esetben GVH-t illeti. Ezt a célt biztosítja a Tpv. 65/A. §-a szerinti helyszíni kutatás lehetősége is.
40. Kérelmező fellebbezésében nem vitatta azt a tényt, hogy a GVH eljárásáról való tudomásszerzést követően egy használaton kívüli gépet helyeztetett üzembe a 2015. november 26-i helyszíni kutatást megelőzően, majd azt bocsátotta a GVH rendelkezésére, nem az ügyvezetője által valójában használt gépet. Az eljáró versenytanács egyetért azzal, hogy e magatartás a valós tényállás megghiúsítására irányuló magatartásnak minősül.
41. A valós tényállás felderítésének megghiúsítására irányultság kapcsán az eljáró versenytanács irányadónak tekinti azt a bírói gyakorlatot², melynek értelmében a magatartás szubjektív irányultságára általánosságban a feltárt tényállásban megállapított objektív külső körülményekből lehet következtetni. A fő szempont e körben az adott szituációban tanúsított viselkedés, amit erősíthetnek, vagy gyengíthetnek a vizsgált magatartást megelőzően és azt követően tanúsított cselekmények. Az eddigi gyakorlat alapján a valós tényállás felderítésének a megghiúsítására irányultság akkor állapítható meg, ha az eljárás alá vont jobb tudomása ellenére, illetve alapos ok nélkül tagadta meg a hatósággal való együttműködést. A bírói gyakorlat által kimunkált értelmezés szerint az a kötelezett jobb tudomása ellenére nem tesz eleget a GVH felhívásának, különösen akkor, ha többszöri figyelmeztetés ellenére tagadja meg az adatszolgáltatás teljesítését, illetve ha a kötelezett bizonyíthatóan tudatában van annak, hogy az általa szolgáltatott adatok, nyilatkozatok nem felelnek meg a valóságnak. Ilyen eset az, ha az eljárás későbbi szakaszában kiderül, hogy a kötelezett bizonyíthatóan valótlan állított az eljárás során, vagy nem teljes körűen tárta fel a releváns tényeket.³ A Ket. 6. § (2) bekezdése értelmében is az ügyfél magatartása nem irányulhat a hatóság megtévesztésére. Jelen esetben az eljáró versenytanács szerint az eljárás alá vont a kötelezettségét jobb tudomása ellenére nem teljesítette megfelelően az alábbiakra tekintettel.
42. Kérelmező maga sem vitatja, hogy az eljárási bírság alapjául szolgáló magatartás nem volt megfelelő. Kérelmező ügyvezetője 2015. november 24-én értesült a GVH helyszíni kutatásának foganatosításáról, majd még aznap este intézkedett a versenyfelügyeleti eljáráshoz potenciálisan kapcsolódó iratokat tartalmazó számítógép kicseréléséről. Ezt követően másnap felvette a kapcsolatot a GVH vizsgálóival és kifejezett együttműködéséről biztosította őket. Kérelmező ügyvezetője a GVH 2015. november 26-án foganatosított helyszíni szemléje alkalmával köteles lett volna az általa ténylegesen használt számítógép átadására, ám kifejezetten eltitkolta a vizsgálók elől, hogy

² Fővárosi Bíróság 7.Kpk.45.029/2010/4. számú végzés

³ Fővárosi Bíróság 2.K.32.348/2003/1-1. sz. végzése; FKMB 33.Kpk.45.954/2014/4. sz. végzése.

számítógépét a vizsgálat megkezdését megelőzően kicserélte. E magatartás a hatóság megtévesztésére irányult és vitán felül a tényállás feltárásának megghiúsítására irányult.

43. E szempontból irreleváns az arra való hivatkozás, hogy kérelmező ügyvezetője számára a számítógép elvitelével lehetetlenné vált volna a folyamatban lévő és magán jellegű ügyeinek elvégzése és intézése, mivel ezen indokra alapozva nem gátolható meg a GVH tényfeltáró tevékenysége.
44. Szintén irreleváns, hogy az archív levelek azért nem voltak a számítógépen, mert kérelmező ügyvezetője azt az információt kapta, hogy az újonnan feltelepített Linux operációs rendszer levelezőprogramja nem támogatja az Outlook levelezési rendszer archív tárolási struktúráját, így a régi levelekhez való hozzáférés amúgy sem lehetséges. Kérelmező korábbi évekből származó levelezései nem voltak aktív használatban. E tény nem változtat azon a körülményen, hogy kérelmező szándékosan más számítógépet bocsátott a vizsgálók rendelkezésére, mint amelyet valójában használt, mely magatartása a vizsgált magatartáshoz kapcsolódó iratok eltitkolását célozta. Erre utal az a tény is, hogy a 2016 januárjában végzett helyszíni vizsgálat alkalmával megtalált számítógépre már fel voltak telepítve a korábbi évekből származó levelezések is.
45. Összefoglalva, az eljáró versenytanács egyetért a megtámadott végzésben foglalt azon megállapítással, hogy a kérelmező magatartása a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányult és egyben kifejezetten a hatóság megtévesztését célozta.
46. A vizsgálók az eljárási bírság jogalapját a Tpv. 61. § (1) bekezdése mindkét fordulatra alapozták azzal, hogy a kérelmező a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányuló és az eljárás elhúzását eredményező magatartást egyaránt tanúsított. A GVH feladata, hogy igazolja, hogy a kérelmezőnek felrótt magatartás és a célja, eredménye között ok-okozati összefüggés áll fenn, azaz jelen esetben az, hogy az eljárás elhúzódása mint objektív eredmény bekövetkezett. Kétségtől megállapítható, hogy a kérelmező magatartása eredményeként a vizsgálóknak egy újabb helyszíni kutatást kellett foganatosítaniuk. A jelenlegi bírói gyakorlat alapján azonban, a Tpv. 61. § (1) bekezdésének értelmében, többügyfeles eljárás esetén csak adott ügyfél vonatkozásában nem értékelhető az eljárás elhúzódása mint eredmény, tekintettel arra, hogy a hivatkozott jogszabályhely a versenyfelügyeleti eljárás egészének elhúzásáról szól.⁴
47. A bírói gyakorlatra és arra a tényre tekintettel, hogy a 2015. november 26-i és a 2016. január 12-i helyszíni kutatások között eltelt időben a vizsgálók számos adatkérő végzést adtak ki, az eljáró versenytanács nem osztja a vizsgálók azon értékelését, mely szerint a kérelmező magatartása az eljárás elhúzását eredményezte, hiszen a versenyfelügyeleti eljárásban a kérelmező terhére rótt magatartástól függetlenül további vizsgálati cselekmények folytak, így a megtámadott végzés indokolásának erre utaló részeit törli.

Az eljárási bírság mértéke

48. Az eljáró versenytanács egyetért a vizsgálók döntésével, hogy a kérelmező valós tényállás feltárásának megghiúsítását célzó magatartása az egyik legsúlyosabb eljárási szabálysértés, melynek célja, hogy megakadályozza a versenyjogi jogsértések feltárását.

⁴ FKMB 34.Kpk.46.054/2015/11. sz. végzése (Vj/8/2012).

49. Az eljáró versenytanács egyetért a vizsgálók azon döntésével is, mely szerint a kérelmező ügyvezetője által tanúsított magatartás súlyosan felróható volt. A vizsgálók helyesen vették figyelembe azt a ténytet, hogy V. L. a versenyfelügyeleti eljárás megindításáról való értesülése után, az általa használt számítógép adattartalmának módosítása által, szándékosan arra törekedett, hogy a bizonyítékokhoz a vizsgálók ne férjenek hozzá, mely magatartás a felróhatóság legsúlyosabb foka körében értékelendő.
50. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a vizsgálók a felróhatóság körében helyesen vették figyelembe azt a ténytet, hogy a kérelmező ügyvezetője a 2015. november 24-i helyszíni kutatást követő napon, 2015. november 25-én telefonon felhívta a GVH vizsgálóját, hogy a vizsgálat elősegítésére irányuló szándékaról biztosítsa, miközben a 2015. november 24-én már új operációs rendszert telepítettek az általa használt számítógép merevlemezére. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ez szándékos, célzatos rosszhiszemű magatartásként értékelendő.
51. Az eljárás alá vont vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai körében, az elrettentés szempontjából a vizsgálók helyesen vették fokozott súllyal figyelembe azt a ténytet, hogy az kérelmező az eljárási bírság alapjául szolgáló magatartást közbeszerzési eljárás során megvalósított feltételezett jogsértés miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban követte el. Ugyancsak helyesen állapították meg a vizsgálók, hogy kérelmezővel szemben legfeljebb 542.340,- Ft eljárási bírság szabható ki.
52. Ezen túl azonban a megtámadott végzés nem részletezi kérelmező jövedelmi, vagyoni viszonyait, így e tekintetben az eljáró versenytanács a Ket. 61. § (4) bekezdésére figyelemmel a végzés kiegészítését tartja szükségesnek az alábbiak szerint.
53. Kérelmező 2013. és 2014. évre vonatkozó beszámolója alapján megállapítható, hogy kérelmező 2013. évi nettó árbevétele 28.296.000,- Ft, míg 2014. évi nettó árbevétele 54.234.000,- Ft volt, 2013-ban a mérleg szerinti eredménye 944.000,- Ft volt, míg a 2014. évben mérleg szerinti eredménye 18.000,- Ft volt. A 2015. május 10-én kelt jegyzőkönyv szerint 2014. évi mérlegbeszámoló elfogadása mellett 5.900.000,- Ft osztalék került kifizetésre. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy kérelmező mindkét évben nyereséges volt és kérelmező pénzügyi helyzete a 2013-as évhez képest 2014-ben számottevően nem romlott. E tények kérelmező vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai körében akként kerülnek figyelembevételre, hogy kérelmező számára egy nagyobb összegű eljárási bírság kifizetése nem jelent aránytalan nehézséget. Kérelmező fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a kiszabott eljárási bírság mértéke olyan terhet jelent a számára, amely nehezen elviselhető, azonban ezen állítását semmivel nem támasztotta alá, az éves beszámolójában szerepő adatok pedig éppen ennek ellenkezőjére utalnak.
54. Az eljáró versenytanács értékelése szerint a kérelmező együttműködési szándéka –nem állapítható meg, mivel ezen együttműködő magatartása mögött valójában a hatóság félrevezetésének szándéka húzódott meg. Az eljárási bírság kiszabását követően tanúsított együttműködés (így az engedékenységi kérelem benyújtása) pedig nem vehető figyelembe enyhítő körülményként az eljárási bírság összegének mérlegelésekor, mivel nem az eljárási bírság kiszabása előtt tanúsított magatartásról van szó.
55. Az eljáró versenytanács annak ellenére nem tartja indokoltnak az eljárási bírság mértékének csökkentését, hogy az eljárás elhúzódása mint eredmény nem állapítható meg kérelmező magatartása okán. E körben az eljáró versenytanács utal arra, hogy a hatóságot

szándékosan félrevezető, a valós tényállás feltárásának megghiúsítását célzó magatartása miatt az eljárás alá vonttal szemben önmagában indokoltnak tartja a kiszabható lehető legmagasabb eljárási bírságot. A valós tényállás megghiúsítására törekvő magatartások súlyát az adja, hogy a bizonyítás akadályozásával vagy – szélsőséges esetben – ellehetlenítésével a kötelezett vállalkozás kivonhatná magát a potenciális érdemi szankció alól.⁵ Jelen esetben csupán a 2016. januárjában megtartott pótlólagos helyszíni vizsgálatnak köszönhető, hogy a vizsgálat képes volt a kérelmező vizsgált időszakhoz kapcsolódó egyes iratainak feltárására, erre azonban a vizsgálati cselekmény elvégzése nélkül valószínűsíthetően nem került volna sor (hiszen kérelmező engedékenységi kérelem benyújtására irányuló szándékát is csak az eljárás bírság kiszabását követően közölte). Közbeszerzési kartellek vizsgálatára indított eljárás esetén ez olyan súlyú cselekmény, amely kérelmező hatóságot félrevezető, rosszhiszemű felróható magatartását figyelembe véve kellő elrettentő erőt képviselő bírság kiszabását indokolja.

56. A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács a rendelkező rész szerint döntött.

IV. EGYÉB ELJÁRÁSI KÉRDÉSEK

57. A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul.

58. A jogorvoslati jogra vonatkozó rendelkezés a Ket. 98. §-ának (3) bekezdés g) pontján és a Tpv. 82. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. április 4.

dr. Miks Anna sk.
előadó versenytanács tag

dr. Tóth András sk.
a Versenytanács elnöke
versenytanács tagként eljárva

dr. Ruszthiné dr. Juhász Dorina sk.
versenytanács tag

Kiadmány hitelül:

⁵ FKMB 39.Kpk.45.272/2014/12. számú végzése (Vj/23/2011.).